

Zondag 11 april 2021 - De Dag des Heren

Om te beginnen een plaatje met daarop D-Day. We weten allemaal onmiddellijk waarover dat gaat. Het is een symbool-woord geworden, dat we ook voor hele andere situaties kunnen gebruiken. Maar het moet dan wel altijd iets in zich hebben van een beslissende dag (mogelijk komt D-Day van Decision Day), een eerste stap van een worsteling, maar wel op weg naar de overwinning. Het gaat dan over een cruciaal moment, waarvoor een inspanning nodig is, en waarvoor mogelijk ook offers moeten worden gebracht. Maar dat is het waard, want daarna is er een grotere vrijheid, een betere situatie. Het gaat immers van D-Day naar V-Day - victory day.

D-Day - de Dag des Heren - dag van bevrijding voor Israel - dag van oordeel voor Egypte

Zoiets is het ook voor het volk Israel. Al vele eeuwen hebben zij hun eigen D-day. Dat is de dag dat de Joden door God uit Egypte werden verlost en door Mozes naar het beloofde land werden geleid.

Op hoge leeftijd had God tot Mozes gesproken in een brandende struik. God had daar laten weten dat Hij het hulpgeroep van het volk had gehoord en dat Hij Mozes zou gebruiken om het volk te bevrijden. We kennen het verhaal van de tien plagen. Wij vinden dat nogal heftig. Maar in het denken van toen was het buitengewoon genadig dat de God van hemel en aarde de hooghartige en goddeloze farao tien kansen gaf om positief te reageren op een heel simpele opdracht: Laat mijn volk gaan! Uiteindelijk is daar de tiende en meest heftige plaag: alle eerstgeboren jongens zouden sterven. En dat bleek genoeg. Toen mochten ze gaan - graag zelfs!

En dan gebeurt er heel veel op één dag. De Joodse dag begint op de avond - ongeveer zes uur onze tijd. Daarvoor kondigt Mozes de dood van de eerstgeborenen aan. Maar de farao laat het volk niet gaan. God zegt tegen Israel dat zij hun Egyptische burens moeten vragen om hen hun kostbaarheden te geven. De Egyptenaren zijn in tegenstelling tot de farao wel heel bang en vol ontzag voor de God van deze Joden en zijn zeer bereid om hen al hun kostbaarheden te schenken. God zei dat om middernacht een doodsengel het land door zou gaan. Daarom moesten zij een lam slachten en het bloed op de deurposten en dorpel aanbrengen. Het vlees moesten zij braden en die avond en nacht eten met ook ongezuurde broden en bittere kruiden. Tijdens dat eten moesten zij volledig gekleed zijn en klaar voor de reis. Alles moest worden ingepakt en klaarstaan, want de volgende dag vroeg zouden de Egyptenaren hen smeken om zo snel mogelijk vertrekken. En dat gebeurde ook. En daarbij gaven zij nog meer kostbaarheden aan de Joden. Ze wilden hen snel weghebben en die angstwekkende God van hen tevreden stellen, zodat niet nog meer zouden sterven. Ze mochten geen proviand meenemen. Onderweg die eerste dag hadden ze alleen nog de ongezuurde broden en konden ze onderweg daarvan nog wat meer klaarmaken. Verder maakte God duidelijk dat Hij zou voorzien en dat Hij hen zou brengen naar een plek waar er overvloed zou zijn. Dit was de meest spannende dag die zij ooit hadden meegemaakt. Alles op één dag: vanaf het vallen van de avond een maaltijd, bloed smeren, inpakken, klaar staan om te vertrekken, heel veel rijker worden, vertrekken met Egyptenaren langs de kant die hen nog meer kostbaarheden gaven en hen smeekten om toch maar vooral snel weg te gaan. Dat is een dag om nooit te vergeten.

"Daarna zei Mozes tegen het volk: Gedenk deze dag, waarop u uit Egypte, uit het slavenhuis, vertrokken bent, want de HEERE heeft u met sterke hand van hier uitgeleid." (Exodus 13:3, HSV)

Er volgt kort daarna nog een hele spannende dag. Dat is de dag dat het Joodse volk het water van de Rietzee aan de ene kant heeft, terwijl van de andere kant het leger van de farao aan komt stormen. Opnieuw is een wonder van God nodig. En dat gebeurt. Mozes heft zijn staf omhoog en God zorg voor een doorgang door het water. Als daarna de Egyptenaren dat ook proberen, worden zij door het

water verzwolgen. Daarmee is Israel definitief verlost van deze vijand. De eerste dag werden zij gered uit een situatie van slavernij, maar op deze dag werden zij echt verlost van de vijand. Er is een verschil. Dat heeft ook betekenis voor ons. Ik moest denken aan een natuurfilm die ik eens zag over een giftige soort slang die het vermogen had om een prooi heel lang te volgen. De inheemse bevolking wist dat het geen zin had om enkel te vluchten. Ze moesten wachten en de slang doden. Dan pas zouden ze veilig zijn. En dat gebeurt hier ook.

"Zo verlost de HEERE Israël op die dag uit de hand van de Egyptenaren. En Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever van de zee liggen. Toen zag Israël de machtige hand die de HEERE tegen de Egyptenaren gekeerd had, en het volk vreesde de HEERE en geloofde in de HEERE en in Mozes, Zijn dienaar." (Exodus 14:30-31, HSV)

Zo waren er dus twee dagen - twee keer "op die dag" - en deze twee werden in het jaarlijkse gedenken door Israel tot één dag - de dag dat God hen verlost. Voor hen zou dit voor altijd D-Day zijn - de Dag van de Heer - de dag dat God ingreep en de situatie 100% omkeerde ten goede. Zo was er na de Tweede Wereldoorlog ook V-Day - Victory Day. Dat was op veel plaatsen vele maanden na D-Day. Voor het volk dat uit Egypte trok kwamen deze twee dagen vlak na elkaar.

"Deze dag moet voor u een gedenkdag worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door." (Exodus 12:14, HSV)

Dit is de Joodse Pascha-viering. Daar komt ons Pasen vandaan, hoewel dit in de kerkelijke kalender bijna nooit op dezelfde dag valt als in Joodse kalender. Vorig weekend was het pasen. En op Goede Vrijdag vierden we het avondmaal. Eigenlijk was het de avond daarvoor dat Jezus het avondmaal instelde tijdens de Joodse Pascha-maaltijd met zijn kleine groep leerlingen.

God als Strijder

Direct na de doortocht door het water en het verdrinken van het Egyptische leger, wordt er aan de andere kant van het water een feestje gevierd. Daarbij werd een lied van aanbidding gezongen, waarvan we tekst lezen in Exodus 15.

"Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen. De HEERE is mijn kracht en lied, Hij is mij tot heil geweest. Dit is mijn God, Hem verheerlijk ik; de God van mijn vader, Hem roem ik. De HEERE is een Strijder, HEERE is Zijn Naam. De wagens van de farao en zijn leger heeft Hij in de zee geworpen. De besten van zijn officieren zijn verdronken in de Schelfzee. De watervloeden hebben hen bedolven, zij zijn als een steen in de diepten gezonken. Uw rechterhand, HEERE, was heerlijk in macht; Uw rechterhand, HEERE, verpletterde de vijand." (Exodus 15:1-6, HSV)

Wij hebben in ons veilige en welvarende westerse wereld steeds meer moeite met deze oorlogstaal en ook met het beeld van God als een Strijder - als iemand die oorlog voert - iemand die de vijand verplettert! Wij kennen al heel lang geen oorlog meer. Wij hebben het idee dat met overleg en een goed gesprek alle problemen wel opgelost kunnen worden. En desnoods stemmen we erover.

Ik moest denken aan een film die ik een keer heb gezien met mijn dochter samen. Zij was toen 16 of 17 jaar oud. Het ging over twee meisjes die vanuit Amerika naar Frankrijk op vakantie gingen. De vader van één van hen had gewaarschuwd niet met onbekende mannen mee te gaan. Maar direct al buiten het vliegveld in Parijs was daar een aardige en knappe jongeman die hen wel kon helpen een goed hotel te vinden. Ze werden gekidnapt en kwamen in de onderwereld van vrouwenhandel en gedwongen prostitutie terecht. Gelukkig was de vader die gewaarschuwd had, een soldaat die

hoorde bij een speciale gevechtseenheid (hoe kan het ook anders!). De dochter had haar telefoon aan gezet, toen ze met geweld werd meegenomen. Om het verhaal kort te houden: deze vader wist haar op te sporen, roeide de hele groep van criminelen uit, niemand werd gespaard, en de dochter was gered. En eigenlijk vonden we dat allebei wel goed zo. Het leidde tot een goed gesprek met mijn dochter over niet naïef zijn en dergelijke. Maar ik moest haar ook wel eerlijk vertellen: ik zou niet op dezelfde manier wel even op geweldadige manier orde op zaken kunnen stellen. Ik ben geen rambo-vader. Maar ik zou er wel alles voor over hebben om mijn dochter te beschermen. En ik weet zeker dat God geweld daarbij niet per definitie afkeurt. We hadden een goede tijd samen. Dat zal ik nooit vergeten - en zij ook niet.

De latere profeten over de Dag des Heren

Later ontstaat in de Bijbel bij de profeten de uitdrukking "De Dag des Heren". Als wij die uitdrukking horen of lezen, dan denken we bijna altijd aan de eindtijd, aan de laatste dag, de oordeelsdag. En dan gebeuren er geen leuke dingen. Dan denken we ook aan rampen en wereldwijd oordeelsonheil door de hand van God. Dat is dan ook de reden dat we met een pandemie zoals we die nu meemaken direct ook de verbinding leggen met de eindtijd en dus ook met de Dag des Heren - de laatste dag - de oordeelsdag. Maar voor de Joden was deze uitdrukking juist positief. Het was net zoiets als de term D-day voor ons. Het was voor hen een symbool van bevrijding - van goddelijk ingrijpen - van een hemelse vader die hen als geliefd kind uit de greep van de vijand verlost.

Natuurlijk was deze dag voor Egypte heel anders. Voor Egypte was D-Day een dag van oordeel - een rampdag. De Dag des Heren is altijd voor de één een dag van bevrijding en voor de ander een dag van oordeel. Hoewel het ook zo is dat God door middel van het volk Israel het heil voor alle volken op het oog had. En daar hoorde Egypte natuurlijk ook bij.

Heel bekend zijn de woorden van Jesaja over de Dag des Heren: *"Zie, de dag van de HEERE komt, meedogenloos, met verbolgenheid en brandende toorn, om van het land een woestij te maken en zijn zondaars eruit weg te vagen. Ja, de sterren aan de hemel en hun sterrenbeelden zullen hun licht niet laten schijnen, de zon zal verduisterd worden wanneer zij opkomt, en de maan zal haar licht niet laten schijnen. Ik zal de wereld haar slechtheid vergelden, en de goddelozen hun ongerechtigheid. Ik zal de trots van de hoogmoedigen doen ophouden, en de hooghartigheid van de geweldplegers zal Ik vernederen. Ik zal stervelingen schaarser maken dan zuiver goud en mensen zeldzamer dan het fijne goud van Ofir. Daarom zal Ik de hemel doen sidderen, en de aarde zal lostrillen van haar plaats om de verbolgenheid van de HEERE van de legermachten, en om de dag van Zijn brandende toorn."* (Jesaja 13:9-13, HSV)

Dit is precies de taal van het boek Openbaring. Als je het zonder context leest, dan denk je dat het gaat over het einde van de wereld, over de dag van het oordeel. Het is immers de 'dag van Zijn brandende toorn'. Maar dan maakt Jesaja zelf duidelijk dat hij hier spreekt over de val van Babylon door de overwinning van de Perzen (vs 17). Jesaja zal op een andere plaats de koning van de Perzen zelfs beschrijven als 'Zijn Knecht', als degene die God zal gebruiken om het volk van God terug te brengen uit ballingschap en om in Jeruzalem de tempel en de muren van de stad te herstellen. Dus deze woorden zullen voor het volk van Israel juist als muziek in de oren geklonken hebben.

De mensen van de wereld in die tijd zullen zich hebben afgevraagd: Wat gebeurt er toch? Is dit het einde? De wereldorde die ze vele jaren hadden gekend, was ineens gestort. Hoe zou alles toch weer goed komen? Maar de profeten zagen dwars door alles heen de hand van God en de hoop op iets beters uit de hand van God. En God wil dat wij ook op die manier naar het wereldgebeuren kijken.

Tegelijk is het wel zo dat Jesaja hier woorden gebruikt die doen denken aan iets veel groters dan alleen de ingrijpende gebeurtenissen van zijn eigen tijd. En dat is ook zo. In veel van deze

profetische woorden zitten een gelaagdheid in tijd. Het gaat over iets in de nabije toekomst - soms ook iets in een verdere toekomst - maar meestal ook over een climax helemaal aan het eind van de tijd. Maar de uitdrukking 'Dag des Heren' gaat niet alleen over het allerlaatste einde, maar wordt in de Bijbel gebruikt voor meerdere cruciale momenten.

Door dat zo te doen wordt ook duidelijk gemaakt dat aan al deze gebeurtenissen eenzelfde diepere geestelijke realiteit ten grondslag ligt. Een demonische realiteit in combinatie met een goddeloze menselijke politieke wereldmacht. Zo maakt God in een droom aan de profeet Daniel duidelijk dat dit steeds weer nieuwe wereldmachten zullen zijn: Egypte, Assyrie, Babylonie, Perzie, Griekenland, Rome, etc.

De Toren van Babylon - De demonische wortel van Babylon

We zien in de Bijbel dat voor al deze wereldrijken soms dezelfde symbolische aanduiding wordt gebruikt: Babylon. Dat zien we uiteindelijk ook in het boek Openbaring. Daar wordt over Rome gesproken als over Babylon. Dit gaat terug op de Toren van Babel in Genesis 11. Het woord Babel is overigens precies hetzelfde woord dat elders in de Bijbel steeds met Babylon wordt vertaald. Het is dus gewoon de Toren van Babylon. Babylon werd pas veel later een wereldmacht.

In Genesis 3 tot 11 wordt de wortel van het kwaad en de zonde beschreven. Het begint in Genesis 3 met de individuele zonde van Adam en Eva. Het eindigt in Genesis 11 met de collectieve zonde van de mensheid zonder God. Buiten het paradijs is er eerst de broedermoord van Kain. En dan lezen we over een groeiend geweld en goddeloosheid tot het oordeel van de Zondvloed. Het doel van deze vloed is niet zozeer verwoesting, maar een nieuw begin. Met een klein overblijfsel gaat God opnieuw beginnen. Ook dat is een thema dat we de hele Bijbel door herkennen. Maar ook na de Zondvloed gaat het al snel verkeerd. Zo is Nimrod een kleinzoon van Noach. Uit hem komen voort Babel en Assur. En Nimrod en zijn nageslacht besluiten een super-stad te bouwen met een enorme toren die tot ver in de hemel moest rijken.

"En zij zeiden: Kom, laten wij voor ons een stad bouwen, en een toren waarvan de top in de hemel reikt, en laten we voor ons een naam maken, anders worden wij over heel de aarde verspreid! Toen daalde de HEERE neer om de stad en de toren te zien die de mensenkinderen aan het bouwen waren, en de HEERE zei: Zie, zij vormen één volk en hebben allen één taal. Dit is het begin van wat zij gaan doen, en nu zal niets van wat zij zich voornemen te doen, voor hen onmogelijk zijn. Kom, laten Wij neerdalen en laten Wij hun taal daar verwarren, zodat zij geen van allen elkaars taal zullen begrijpen. Zo verspreidde de HEERE hen vandaar over heel de aarde, en zij hielden op met het bouwen van de stad. Daarom gaf men haar de naam Babel; want daar verwarde de HEERE de taal van heel de aarde, en vandaar verspreidde de HEERE hen over heel de aarde." (Genesis 11:4-9, HSV)

Het is duidelijk dat hier sprake was van hoogmoed en van een ontwikkeling zonder Gods goedkeuring. God wist dat deze mensen zichzelf als collectieve stads-samenleving tot god zouden maken en dat er uiteindelijk weer een oordeel zoals de zondvloed nodig zou zijn. En God had beloofd om dat nooit meer te doen. Daarom besluit Hij om de mensheid te verdelen door hun taal te verwarren. Een verdeelde mensheid is een verzwakte mensheid. Natuurlijk is dit ook de basis van oorlogen en conflicten tussen volken. Maar in Gods ogen is dat toch beter dan een mensheid die zo verdorven en goddeloos raakt, dat enkel nog een vernietigend oordeel de oplossing kan zijn. Dit is dus een preventieve maatregel van God.

Het verslag van de Toren van Babylon staat in de Bijbel om ons vertellen wat de wortel van het kwaad is: een mensheid die zichzelf tot god maakt - die zonder God succesvol wil zijn - die een grootmacht wil zijn met eigen wetten en regels - bereid tot tirannie in het eigen nationale belang.

Maar het staat ook in de Bijbel om ons duidelijk te maken dat God in controle is en dat Hij zorgt dat deze wereldse en demonische macht niet te groot en te machtig zal worden.

Het uitverkoren volk - Gods verlossingsplan voor alle volken

Gods verlossingsplan begint direct na wat in Genesis 11 over de Toren van Babylon wordt gezegd. Meteen na Genesis 11 lezen we het volgende: *"De HEERE nu zei tegen Abram: Gaat u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal. Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden."* (Genesis 12:1-3, HSV)

In Genesis 12 begint Gods verlossingsplan met de roeping van Abraham. Abraham werd uit het domein van Assur en Babylonië geleid. God zou uit hem een volk doen voortkomen. En dat volk zou een hoge goddelijke roeping ontvangen: een koninklijk priesterschap moesten zij zijn tot zegen van alle volken. Later zien we Babylonië als grootmacht op het toneel verschijnen. Israël is dan zelf een goddeloos volk geworden. En God gebruikt Babylonië om Israël te tuchtigen en vanuit een ballingschap van 70 jaren weer een geheel nieuwe start te maken met een klein overblijfsel terug in Jeruzalem. De geschiedenis van Israël in het Oude Testament begint dus met Babylonië en eindigt met Babylonië. En als we dan starten in het Nieuwe Testament, dan is daar dat nieuwe Babylonië - het grote Romeinse Rijk.

Waarom vertel ik dit. We zien hier dat er twee historische lijnen zijn die naast elkaar lopen. Een goddeloze menselijke lijn van grote wereldmachten - met vanaf Genesis 3 een nadrukkelijk demonische lading. En een nieuwe start met een uitverkoren volk - een goddelijke lijn - met een priesterlijke roeping - en met het oog op de redding van alle volken en het herstel van alle dingen.

Jezus over de Dag des Heren en het Koninkrijk van God

De leerlingen van Jezus vroegen Jezus over de toekomst en ook over het einde van alle dingen. Ook in die tijd was men geïnteresseerd in de Eindtijd! En dan zegt Jezus:

"Pas op dat niemand u misleidt. Want velen zullen komen onder Mijn Naam en zeggen: Ik ben de Christus; en zij zullen velen misleiden. U zult horen van oorlogen en geruchten van oorlogen; pas op, word niet verschrikt, want al die dingen moeten gebeuren, maar het is nog niet het einde. Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen hongersnoden zijn en besmettelijke ziekten en aardbevingen in verscheidene plaatsen." (Matteüs 24:4-7, HSV)

Jezus zegt hen dat ze zich niet moeten laten verleiden en ook dat ze niet verontrust moesten worden. Hij geeft aan dat er oorlogen en rampen zullen zijn en dat ze zullen horen over dit soort dingen ver weg. In onze tijd is dat laatste nog meer het geval, omdat we binnen een paar seconden weten wat elders in de wereld gebeurt.

Ik moest denken aan de twee grote oorlogen in de vorige eeuw. Sommigen in ons land hebben de tweede wereldoorlog nog meegemaakt. Toen was werkelijk de hele wereld in oorlog. Miljoenen mensen zijn daardoor gestorven. En toch zouden de bijbelse profeten ook daarin de hand van God hebben gezien. De volken houden elkaar in evenwicht, bestrijden elkaar. Maar God zorgt dat de machten van de duisternis niet de teveel de overhand krijgen. Er is een periode geweest dat twee fascistische landen onderling de wereld bijna hadden verdeeld: Duitsland en Japan. Het keerpunt was de aanval van Japan op het neutrale Amerika. En uiteindelijk werd het fascisme verslagen. Daarna was er de opkomst van het communistische blok tegenover het westerse blok. En zo is het

de vorige eeuw niet zo heel anders geweest dan in bijbelse tijden. De ene grootmacht tegenover de andere, maar God bepaalt uiteindelijk de loop der dingen - ook in het hele grote verband.

Maar dan zegt Jezus in dat gesprek ook het volgende: *"Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in heel de wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken; en dan zal het einde komen."* (Matteus 24:13-14, HSV)

Dus terwijl al het wereldgebeuren gaande is - soms met angstaanjagend geweld en gevaar, is Hij bezig om Zijn Koninkrijk voortgang te laten vinden. Nooit eerder dan in de vorige eeuw zijn zoveel mensen tot geloof gekomen en heeft het Evangelie zich zo sterk over de hele wereld verbreid. Zo is er ook nu nog steeds de wereldse machten die elkaar onderling bevechten. Dankzij verdeeldheid zal er geen grootmacht de hele wereld gaan beheersen - zolang God dat niet toelaat. Net als in bijbelse tijden. Maar dwars daar doorheen is God ook nog steeds bezig met zijn heilsgeschiedenis - zijn doel van verlossing voor alle volken - de uitbreiding van het Koninkrijk van God - dat als een mosterdzaadje begon in Jezus' tijd, maar sindsdien gegroeid.

Overigens, Gods werk betreft niet alleen de Gemeente van Jezus - als de vertegenwoordiging van het Koninkrijk van God. Direct na de wereldwijde Tweede Wereldoorlog was daar het wonderlijk ontstaan van de natie Israël. Tijdens deze oorlog was er de demonische poging om het Joodse volk uit te roeien. Maar God gebruikt het verloop van het wereldgebeuren om dit volk terug te brengen naar het land van hun belofte. Het waren niet eens de vrome Joden die dit uitvoerden, maar de veelal atheïstische Zionisten. En het was de nieuwe Verenigde Naties die het met een zeer wonderlijk verlopen stemming officieel maakte. Deze Bond van Naties heeft veel trekjes van het Babylon van Genesis 11 - een streven tot eenheid zonder God. Maar God gebruikte atheïstische Joden en menselijke bondgenootschap als onderdeel van zijn heilsgeschiedenis.

Kortom, nogmaals, er zijn steeds twee geschiedenis-lijnen die naast elkaar plaatsvinden. De kranten en het nieuws gaan alleen over het menselijke wereldgebeuren - over de grootmachten en hun onderlinge strijd om de macht. Op dit moment is dat Amerika tegenover China - met Rusland aan de zijkant. Maar laten we vooral ook oog hebben voor het Koninkrijk van God en de voortgang van het Evangelie. God is bezig een groot wonder tot stand te brengen. Enerzijds is het soms net of alles erger wordt. Maar aan de andere kant zien we God heel bijzonder aan het werk.

Dit is wat ik bedoelde eerder toen ik het woord 'optimisme' gebruikte. Ik ben optimistisch over de toekomst, omdat God in controle is en omdat Hij bezig is zijn heilsplan te volvoeren. Tegelijk zie ik natuurlijk ook de toenemende babylonische ontwikkeling. En die zou nog wel eens veel groter en nog meer wereldomvattend kunnen worden. En toch geloof ik ook dat God dit zal beperken, zoals Hij dat deed met de stad Babylon en hun trotse toren. Hij gaat de wereld niet nog een keer vernietigen. Dat heeft Hij beloofd. Maar het gewoel van de volken zou nog wel eens kunnen aanvoelen alsof de wereld vergaat en alle elementen vergaan - net als in de tijd van Jesaja.

Jezus onderwees zijn leerlingen en zei: wees niet bang, laat je niet in de war brengen - al die dingen gaan gebeuren en zullen steeds weer gebeuren - maar het Koninkrijk van God is als een mosterdzaadje van start gegaan en zal niet te stoppen zijn. Alle volken zullen het Evangelie horen. Het Koninkrijk van God zal als een tegenkoninkrijk werkzaam zijn en groter groeien. En jullie mogen daar deel vanuit maken. Hij leerde hen: Zoek eerst dat Koninkrijk en Zijn gerechtigheid - en ik zal voor alle andere dingen zorgen - temidden van een wereld vol onrecht, oorlog, honger, ziekte en natuurrampen. Eigenlijk zei Jezus: hoe meer deining in de wereld - destee meer is God tegelijk ook krachtig werkzaam. Open je ogen voor wat God aan het doen is - en sluit je daarbij aan!